

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Savivaldybių administracijoms

Nr.

DĖL MAISTO, VAISTŲ IR SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO KARANTINO METU

Gerbiami Kolegos,

Lietuvoje dėl COVID-19 viruso (toliau – virusas) paskelbus ekstremalią situaciją ir karantiną, visiems iškilo rimtas iššūkis kaip užtikrinti gyvybiškai svarbią pagalbą socialiai pažeidžiamoms asmenų grupėms, kaip teisingai užtikrinti paramos teikimą ir tuo pačiu maksimaliai apsaugoti savivaldybių ir seniūnijų darbuotojus, savanorius bei pačius paramos gavėjus nuo viruso.

Nors ir rekomenduojama kiek įmanoma pagalbą teikti nekontaktiniu būdu, tačiau socialiai pažeidžiamoms asmenų grupėms, tokioms kaip:

- nepasiturintys asmenys ir šeimos;
- socialines paslaugas namuose, socialinę globą ar integralią pagalbą į namus gaunantys asmenys;
- vaikų, jaunimo, žmonių su negalia ir pagyvenusių žmonių dienos ir užimtumo centrų lankytojai ir jų šeimos;
- nemokamą maitinimą mokyklose ganantys vaikai;
- socialinę riziką patiriantys asmenys ir šeimos;
- vieniši asmenys;
- vieniši psichikos ir kitas negalias turintys asmenys;
- karantine esantys asmenys;

būtina užtikrinti aprūpinimą maisto produktais ar pagamintu maistu, vaistais, teikti aktualią, naujausią informaciją. Psichologų teigimu, dažnu atveju net skambutis telefonu tampa labai svarbus, nes daugeliui žmonių tai yra reikšminga pagalba išgyvenant šį sunkų laikotarpį.

1. Darbas su psichikos ir intelekto negalią turinčiais žmonėmis.

Prašytume atkreipti dėmesį į darbą su psichikos ir intelekto negalią turinčiais žmonėmis karantino metu. Bendravimas ypač svarbus tiems, kurių likimą pakeitė psichikos sutrikimas. Karantino laikotarpiu reikėtų:

- esant poreikiui, aprūpinti maisto produktais ar pagamintu maistu, vaistais;
- išlaikyti bendravimą su žmonėmis turinčiais psichikos ir proto negalią ar jų šeimos nariais nuotoliniu būdu;
- jiems suprantamais būdais ir formomis pateikti aiškią informaciją, kuri svarbi užtikrinant jų saugumą ir mažinant galimybes užsikrėsti virusu;
- informaciją reikėtų nuolat atnaujinti ir įsitikinti, kad klientas supranta apsisaugojimo būdus ir suvokia jų prasmę.

Savivaldybėms rekomenduojame užtikrinti psichikos sveikatos centrų efektyvų darbą, siūlant bendradarbiavimo galimybes su savivaldybėje veikiančiomis ir konkrečią negalią vienijančiomis organizacijomis dėl pagalbos veiksmų koordinavimo bei kitų klausimų sprendimo.

2. Darbas stacionariose socialinių paslaugų įstaigose.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. paskelbtame nutarime Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ yra numatyta, kad lankymasis visose stacionariose socialinių paslaugų įstaigose, šeimynose, grupinio ir bendruomeninio gyvenimo namuose yra draudžiamas. Svarbu užtikrinti, kad ne tik kiti negalėtų lankytis minėtose įstaigose, bet ir įstaigose gyvenantys asmenys atsakingai laikytųsi karantino sąlygų. Šių socialinių paslaugų gavėjams jiems suprantamais būdais ir formomis reikia pateikti informaciją, kuri svarbi užtikrinant jų saugumą ir mažinant galimybes užsikrėsti virusu ir įsitikinti, ar klientai suprato jiems pateiktą informaciją. Darbdavio pareiga yra sudaryti darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas visais su darbu susijusiais aspektais. Tačiau patys darbuotojai taip pat turėtų laikytis saugos ir higienos reikalavimų, nustatytų tiek šalies mastu, tiek savivaldybės ar darbdavio, siekiant apsaugoti tiek save, tiek žmones, su kuriais tiesiogiai dirbama ir savo šeimos narius.

Karantino laikotarpiu nerekomenduojame priimti naujų gyventojų socialinių paslaugų įstaigose, nebent būtų būtinas poreikis nedelsiant pradėti teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų įstaiga turėtų atskiras nuo kitų gyventojų izoliuotas patalpas ir atskiras darbuotojų komandas, kurios dirbtų išskirtinai tik su naujai apgyvendintais socialinių paslaugų gavėjais. Darbuotojai turėtų būti pilnai aprūpinti visomis asmeninėmis apsaugos ir dezinfekavimo priemonėmis. Naujai apgyvendinti gyventojai ne mažiau nei 2 savaites turėtų būti karantinuojami.

3. Darbas su vaikais siekiant užtikrinti saugią aplinką.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad savivaldybė privalo užtikrinti laikino apgyvendinimo (saugios aplinkos) vietas vaikui, jeigu:

- vaiko tėvams ar kitiems jo atstovams pagal įstatymą bus nustatytas susirgimas ir paskirtas gydymas nuo koronavirusinės infekcijos ir nėra artimųjų ar kitų su vaiku emociniais ryšiais susijusių asmenų, kurie sutiktų ir galėtų pasirūpinti vaiku (kai paties vaiko izoliuoti nereikia);
- šeimos saviizoliacijos metu yra nustatomi vaiko teisių pažeidimai, dėl ko būtina apsaugoti vaiką, paimant jį iš vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą.

Vaiką laikinai apgyvendinus saugioje aplinkoje, jam turi būti užtikrinta visa reikalinga specialistų pagalba, tinkama priežiūra, saugi aplinka siekiant išvengti papildomo vaiko traumavimo, aprūpinimas vaistais jeigu yra toks poreikis. Atkreipiame dėmesį, kad pagalba vaikui ir šeimai turi būti teikiama laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Valstybės ekstremalios situacijos operacijos centro nurodytų rekomendacijų.

4. Pagalbos teikimas maistu.

Siūlome pagalbą maistu organizuoti centralizuotai, informuojant prienamomis informavimo priemonėmis (per vietos radiją, televiziją, žiniasklaidą, savo institucijų internetinėse svetainėse, telefonu ir pan.) apie galimybę gauti pagalbą maistu, nurodant kaip vyks dalijimo (pristatymo) procesas ir kokių saugos priemonių reikia laikytis.

Savivaldybėms rekomenduojame sudaryti bendrus pagalbos gavėjų sąrašus, nustatyti bendrus darbo principus įsigyjant, skirstant, pristatant maistą ir pan. Rekomenduojama perorganizuoti savivaldybės ar kitų organizacijų turimą transportą, kad darbuotojai ir savanoriai kuo mažiau važinėtų visuomeniniu transportu. Maloniai prašome įvertinti galimybes šiems tikslams panaudoti turimus ir šiuo metu pagal paskirtį nenaudojamus organizacinius ir transporto resursus pvz. mokinių vežimui skirtus mikroautobusus, neįgalųjų NVO turimus mikroautobusus.

Maisto įsigijime ir paskirstyme dalyvaujantys ir paramos gavėjams maisto produktus dalijantys darbuotojai (savanoriai) turi būti susipažinę su bendromis apsaugos nuo COVID-19 viruso taisyklėmis, bei maisto dalijimo metu, laikytis šių taisyklių:

- nuolat naudoti apsaugos priemones (respiratorius, vienkartinės pirštines ir dezinfekcinį skystį);
- dalijimo metu primygtinai nerekomenduojama maisto produktus dėti į paramos gavėjų atsineštus maišelius ar kitas talpas. Maisto produktai turėtų būti iš anksto supakuoti ir paruošti paramoms gavėjams išsinešimui (ar pasiėmimui);

- maisto produktų pakuotojams ir dalintojams turi būti užtikrinta galimybė ne rečiau kaip kas 2 val. kruopščiai plauti rankas su šiltu tekančiu vandeniu ir skystu muilu bei dezinfekuoti jas specialiomis rankų dezinfekcinėmis priemonėmis;
- dalijimo vietoje dažniausiai liečiami paviršiai (durų rankenos, paviršiai ant kurių dedami maisto produktai ir t.t.) dažniau nei įprastai turi būti valomi ne tik drėgnu būdu, bet ir naudojant dezinfekcines medžiagas;
- jeigu įmanoma, paramos paketus, maisto daivinius iš anksto suderinus su paramos gavėjais į namus pristatyti paliekant juos prie paramos gavėjų durų.

Jeigu individualus maisto produktų pristatymas į paramos gavėjo namus yra neįmanomas, esant galimybei ir palankioms oro sąlygoms venkite maisto produktus dalinti patalpose – lauke pastatykite stalus, stelažus ar suolus ant kurių galėtumėte padėti į maišelius jau sudėtus maisto produktus, kuriuos klientai galėtų pasiimti, pasirūpinkite palapinėmis arba tentais tam atvejui, jeigu oro sąlygos pablogėtų. Tam, kad išvengtume klientų koncentracijos, primygtinai rekomenduojame dalijimo laiką išstėti į tiek dienų arba išskirstyti į tiek dalijimo punktų, kad vienu metu paramos gavėjų srautai būtų kuo mažesni.

Asmenims, atsiimant maisto produktų paketą, privalo būti užtikrintas bekontaktis maisto produktų perdavimas, todėl maloniai prašome nerinkti paramos gavėjų parašų – maisto produktus atsiėmusius asmenis turi fiksuoti socialiniai darbuotojai / savanoriai, kurie savo parašu patvirtins paramos gavėjų sąrašą.

5. Dėl nakvynės namų gyventojų ir trumpalaikio apnakvindinimo paslaugos gavėjų aprūpinimo maisto produktais.

Siūlytume įvertinti ir su paslaugos gavėjais aptarti būtinybę karantino sąlygomis atsisakyti nebūtinų išvykimų iš nakvynės namų. Visus šiuos paslaugos gavėjus, kurie norėtų išeiti iš namų:

- aprūpinti asmeninėmis apsaugos priemonėmis;
- nuolatos informuoti apie asmeninės higienos reikalavimus karantino metu;
- aprūpinti dezinfekcinėmis priemonėmis.

Ieškokite būdų aprūpinti nakvynės namų gyventojus maisto produktais ar pagamintu maistu, būtiniaisiais vaistais ar higienos priemonėmis. Maisto produktus išdalinti nakvynės namuose paruošiant atskirus maisto produktų krepšelius kiekvienam paslaugos gavėjui. Saugokime juos, nes nakvynės namų gyventojai dėl savo poliligotumo patenka į padidintos rizikos asmenų grupę.

Prašome savivaldybių imtis iniciatyvos koordinuoti paslaugų ir pagalbos teikimą jos reikalingiems žmonėms, pasitelkti projektų finansavimą gaunančias nevyriausybinės organizacijas, su jomis aiškiai sutarti dėl pagalbos poreikio nustatymo, pagalbos ar paslaugų pobūdžio ir jos teikėjų, apsaugos priemonių įsigijimo ir naudojimo.

Dėkojame visiems karantino metu padedantiems tiems, kam pagalba yra gyvybiškai reikalinga, ir socialinę paramą teikiantiems darbuotojams, savanoriams ir prie to prisidedantiems šalies gyventojams. Saugokite save ir būkite sveiki!

Viceministrė

Vilma Augienė

Jovita Nedvecka, tel. 8 706 64222, el. p. jovita.nedvecka@socmin.lt

Aušrinė Garbačiauskienė, tel. 8 706 68143, el. p. ausrine.garbaciauskiene@socmin.lt

Dalia Filipavičiūtė, tel. 870668265, el. p. dalia.filipaviciute@socmin.lt